

อัตราการไหลของน้ำลายและเชื่อแคนดิดา อัลบิแคนส์ในผู้ที่มีลิ้นแผ่นที่

พรพรรณ พิบูลย์รัตนกิจ ท.บ. (เกียรตินิยม), ว.ม., Ph.D.¹

ธีรวัฒน์ จันทรบรรเลง²

ภัควดีนันท์ โยนกพันธ์²

ลลิตา เหลืองจามิกร ท.บ., M.S., อ.ท. (วิทยาการวินิจฉัยโรคช่องปาก)¹

¹ ภาควิชาเวชศาสตร์ช่องปาก คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

² นิสิตคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาลักษณะ อาการของลิ้นแผ่นที่ และความสัมพันธ์ของอัตราการไหลของน้ำลายและการตรวจพบเชื่อแคนดิดา อัลบิแคนส์ในผู้ที่มีลิ้นแผ่นที่

วัสดุและวิธีการ เป็นการศึกษาแบบวิเคราะห์และทดลองในผู้ที่มีลิ้นแผ่นที่จำนวน 25 รายและผู้ที่ไม่ม่ลิ้นแผ่นที่จำนวน 21 ราย การศึกษานี้เก็บข้อมูลลักษณะ อาการ จำนวนของลิ้นแผ่นที่ และใช้สถิติเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์ การเก็บน้ำลายใช้การบ้วนทิ้งในระยะที่ไม่ได้รับและได้รับการกระตุ้น ตรวจหาเชื่อแคนดิดา อัลบิแคนส์ด้วยซีเฟอร์ไอ-โอติค อะซิด ซิฟพีและการเพาะเลี้ยงเชื้อ ใช้สถิติวิเคราะห์ unpaired t test ในการเปรียบเทียบอัตราการไหลของน้ำลาย และใช้สถิติวิเคราะห์ chi-square test ในการหาความสัมพันธ์ของอาการของลิ้นแผ่นที่ การไหลของน้ำลาย และการมีเชื่อแคนดิดา

ผลการศึกษา พบการหลุดลอกของปุ่มรับรสฟิลิฟอร์มเป็นหย่อมๆ เป็นรอยแดง ขอบส่วนใหญ่มีการหนาตัวของเนื้อเยื่อเคราติน ผู้ที่มีลิ้นแผ่นที่ 20 ราย (ร้อยละ 80) มีรอยแดงหลายตำแหน่ง 14 ราย (ร้อยละ 56) มีอาการปวดแสบปวดร้อน การรับรสเปลี่ยนไปหรือมีอาการปากแห้ง พบความแตกต่างกันแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติของอัตราการไหลของน้ำลาย รวมทั้งการตรวจพบเชื่อแคนดิดา อัลบิแคนส์ ระหว่างผู้ที่มีและไม่มีลิ้นแผ่นที่ และในระหว่างผู้ที่มีลิ้นแผ่นที่ที่มีอาการและไม่มีอาการ

สรุป ในการศึกษาผู้ที่มีและไม่มีลิ้นแผ่นที่มีอาการแสดง อัตราการไหลของน้ำลาย และเชื่อแคนดิดา อัลบิแคนส์แตกต่างกันแต่เมื่อเปรียบเทียบทางสถิติแล้วไม่พบค่าแตกต่างกัน และความสัมพันธ์ของอาการกับอัตราการไหลของน้ำลาย และการมีเชื่อแคนดิดาในผู้ที่มีลิ้นแผ่นที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

(ว ทนต จุฬาฯ 2549;29:205-218)

คำสำคัญ เชื่อแคนดิดา อัลบิแคนส์; ลิ้นแผ่นที่; อัตราการไหลของน้ำลาย

Salivary flow rates and *Candida albicans* in subjects with geographic tongue

Pornpan Piboonratanakit D.D.S. (Hons), M.S., Ph.D.¹

Teerawat Chanbanjon²

Pakvouttinun Yonokpant²

Lakana Luangjarmekorn D.D.S. (Hons), M.S., Dip.Th.B Diagnostic science¹

¹Department of Oral Medicine, Faculty of Dentistry, Chulalongkorn university

²Undergraduate student in Faculty of Dentistry, Chulalongkorn University

Abstract

Objective To determine characteristics, symptoms and the correlation of salivary flow rates and detection of *Candida albicans* in subjects with geographic tongue.

Materials and Methods Analytical and experimental study in 25 and 21 subjects with and without geographic tongue, respectively. Data about characteristics, symptoms and numbers of geographic tongue were compared by descriptive analysis. Unstimulated and stimulated saliva were spitted and *C. albicans* were detected by Periodic-Acid-Schiff stain and culture. Analytic statistics in unpaired t test was used to compare salivary flow rates. The correlations of symptoms, salivary flow rates and detection of *Candida* were analyzed by chi-square test.

Results The characteristics of geographic tongue were local denude of filliform papillae in red areas with keratotic border. Twenty subjects with geographic tongue (80%) had multifocal erythemathous lesions, 14 subjects (56%) had burning sensation, taste alteration, or dry mouth. Salivary flow rates and detected *C. albicans* were different clinically but not significant statistically between subjects with and without geographic tongue and between symptomatic and asymptomatic subjects with geographic tongue.

Conclusion In this study, the characteristics of geographic tongue, salivary flow rates, and *C. albicans* are clinically different between subjects with and without geographic tongue, although it is not significantly different. Furthermore, correlations of symptoms, salivary flow rates, and detection of *Candida* in subjects with geographic tongue are not statistically significant.

(CU Dent J. 2006;29:205-218)

Key words *Candida albicans*; geographic tongue; salivary flow rate
